

Başarının İki Yüzü

Olcaý Coşkun

Boğaziçi Üniversitesi - IMBM eski kodirektörü
olcay.coskun@boun.edu.tr

I M B M

5 Mayıs günü resmi iletişim sisteminden bir yazı aldım. Rektör imzalı yazıda İstanbul Matematiksel Bilimler Merkezi'nin faaliyetlerini sürdürdüğü binayı on gün içinde boş olarak rektörlüğe teslim etmem isteniyordu. 16 yıldır matematik araştırmaları için kullanılan bina artık mezunlarla ilişkiler ofisi ve tanıtım ofisi olacaktı.

Olayı bilmeyenler için biraz başa sarmamız gerekli. İstanbul Matematiksel Bilimler Merkezi (IMBM) fikri ilk olarak 2004 yılında ortaya çıkmış. O zamanki Boğaziçi Matematik Bölümü başkanı Betül Tanbay'ın girişimi ve o yılların Boğaziçi-Koç-Sabancı Üniversiteleri rektörlerinin destekleriyle, Boğaziçi Üniversitesi Güney Yerleşkesi'nde metruk halde bulunan bir elektrikçi lojmanının tadilatı, matematikçilerin çabasıyla bulunan aynı bağışla yapılmıştır. Bina, tadilat sonrası dönemin Boğaziçi rektörleri Sabih Tansal ve Ayşe Soysal'ın desteği ve onayıyla, süresiz olarak merkezin kullanımına tahsis edilmiştir. Görsel 1'de tadilatı teftiş eden rektörler ve Boğaziçi Fen-Edebiyat Fakültesi dekanı görülmektedir.

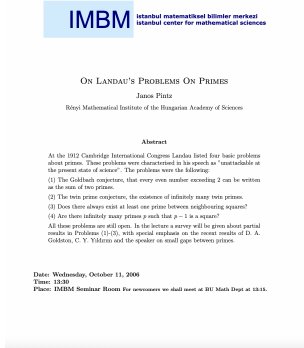

Görsel 1: Attila Aşkar (Koç Rektörü), Sabih Tansal (Boğaziçi Rektörü), Ayşe Soysal (Boğaziçi Fen-Edebiyat Dekanı), Tosun Terzioğlu (Sabancı Rektörü) IMBM binası tadilatını gözetirken.
(28 Nisan 2004)

İlk açılıştaki heyecan ve mutluluk Görsel 3'teki fotoğrafta da görülebilir. O yıllarda matematik dünyamızda önemli bir başarı vardı. Cem Yalçın Yıldırım ve ortakları Dan Goldston ve Janos Pintz

asallar arasındaki boşluklar üzerine önemli bir sonuç elde etmişlerdi. İlk düzenlenen etkinlik bu sonuçların paylaşıldığı ve 9-13 Ekim 2006 tarihleri arasında gerçekleşen "Small Gaps Between Primes" çalıştaydır.

Bu çalıştay "US National Committee for Mathematics" tarafından da desteklenmiştir. Sunulan iki seminere ait posterleri aşağıda paylaşıyoruz. Kalabalık olması beklenen seminerlerden birinin Boğaziçi Rektörlük Konferans Salonu'nda düzenlendiğine dikkat ediniz!

Görsel 2: Dan Goldston ve Janos Pintz'in IMBM'nin ilk etkinliğinde verdikleri seminerlerin posterleri.

Merkezin varlığı bu başarının yan etkilerinden biri belki de. Direkt etkilerini biliyoruz: Goldston-Pintz-Yıldırım tekniği ve uyarlamaları 3 kere Cole Ödülü 1 kere de Fields Madalyası ile taçlandırıldı. IMBM'nin kuruluş yıllarını, merkezin kurucularından ve eski kodirektörlerinden Betül Hoca'nın MD'nin 2006-IV sayısında yayımladığımız makalesinden okuyabilirsiniz.

Görsel 3: IMBM'nin açılışı. Rektörler Ayşe Soysal ve Tosun Terzioğlu ile birlikte zamane gençleri.

Böylesi üst düzey bir başlangıç yapan araştırma merkezinden beklentiler de tabii ki çok büyük olmuştur. Merkez de beklentileri karşılamayı başarmış, yıllar içinde gelişmiştir. Yüzlerce matematikçinin, fizikçinin, mühendisin desteğini de alarak büyümüş ve dünya çapında bir saygınlığa kavuşmuştur. Eski kodirektörlerimizden Ferit Öztürk'ün yazısında merkez aktiviteleri hakkında detaylı bilgilere ulaşılabilir. Verilen sayılar merkezin dünyada ne kadar çok tanındığını ve ne kadar çok araştırmacıya etki ettiğini tüm açıklığıyla gösteriyor. Sayılarla ölçmenin çok riskli olduğu günümüzde bile yanyana gelen isimlerle birlikte, bu sayılar çok şey anlatıyor.

Peki, ama böylesi küçük bir merkezi, neredeyse yok denilecek kadar az bütçesiyle, dünya çapında tanınır kılan şey neydi? Merkezin cazibesini hem Türker Bıyıkoğlu'nun yazısında hem de Burak Gürel'in yazısında görebilirsiniz. Türker Hoca, IMBM'ye İstanbul dışından ve çok çeşitli açılardan bakarak merkezin değerini net olarak açıklıyor. Burak Hoca ise merkezin kuruluşundan bugüne kadar tüm serüvenini izleyen bir araştırmacı olarak merkezi uluslararası bir düzlemde değerlendiriyor.

Kısaca söylemek gerekirse, matematikçilerin minimal olan isteklerini çok az masrafla karşılayabilecekleri, rahatsız edilmeden çalışabilecekleri bir ortamı, İstanbul gibi dünyanın en cazip şehirlerinden birinde sunuyorduk. E daha ne olsun!

Boğaziçi Üniversitesi yönetimiyle 16 yıl süren ortaklığımız neden bitti? Bu sorunun gerçek cevabını belki de hiçbir zaman alamayacağız. 5 Mayıs'ta gönderdiğimiz ve sonrasında defalarca yinelediğimiz görüşme talebimize hiçbir zaman yanıt alamadık. Çeşitli sosyal medya bildirimleri yayımlandı, dolaylı davetler yapıldı, ama çözüm verebilecek bir adım bugüne kadar atılmadı.

IMBM saygınlığında bir merkeze yapılan müdahale tabii ki ulusal ve uluslararası dernekler tarafından tepkiyle karşılandı. Tepkilerini dile getirmek üzere açıklama yapan, hem Boğaziçi yönetimine hem de TÜBİTAK ve YÖK başkanlıklarına mektup gönderen çok sayıda dernek olduğunu biliyoruz. Bu dernekler arasında **Türk Matematik Derneği** ve **Türk Kadın Matematikçiler Derneği**'nin yanı sıra **IMU** (Uluslararası Matematik Birliği), **AMS** (Amerikan Matematik Derneği), **EMS** (Avrupa Matematik Derneği), **Académie des Sciences** ([Fransız] Bilim Akademisi), **US National Committee for Mathematics** (ABD Ulusal Matematik Komitesi), **SMF** (Fransa Matematik Derneği), **SMAI** ([Fransız] Uygulamalı ve Endüstriyel Matematik Derneği), **SfDS** ([Fransız] İstatistik Derneği) ve **中国数学会** (Çin Matematik Topluluğu) bulunmaktadır. Hepimizin ortak olarak söylediğini, Amerikan Matematik Derneği açıklamasındaki bir cümleyle özetlemek mümkün: “Merkezin kontrolünü Türk matematikçilerden almak, akademik özgürlüğe bir darbenin ve Türk bilim camiasının katkı ve etkisindeki büyük bir azalmamın işaretidir.”

Açık mektuplara ve medyada çıkan haberlere www.imbm.org.tr adresimizdeki linklerden ulaşabilirsiniz. Matematikçi olan olmayan yüzlerce matematikseverin tepkilerini Twitter hesabımızdaki (@imbm_icms) paylaşımlarımızdan ve bu paylaşımlara verilen cevaplardan okuyabilirsiniz. Ayrıca, IMBM'yi değerlendirmek üzere Matematiğin Peşinde ekibinden Ezgi Kantarcı Oğuz ve Can Ozan Oğuz moderatörlüğünde bir YouTube yayını gerçekleştirdik. Katılımcılar arasında merkezimizi sıklıkla kullanan hocalarımız da vardı, çok değerli tecrübelerini ve anılarını bizlerle paylaştılar. (Yayında görünme sırasıyla, Tınaz Ekim, İlmaz Gahramanov, Betül Tanbay, Mohan Ravichandran, Alp Eden, Zafeirakis Zafeirakopoulos, Özlem Beyarslan'a paylaşımları için teşekkür ederiz.) Bu yayına da hem web sayfamızdan hem de Matematiğin Peşinde YouTube kanalından ulaşabilirsiniz. IMBM'yi desteklemek isterseniz, web sayfamızda ayrıntıları bulunan seminer kampanyamıza katılabilirsiniz.

IMBM'nin mekansız bırakılmış olması biz matematikçileri yıldırma amaçlıdır. Aksine, uluslararası çapta saygınlığımızı perçinlemiş ve diğer enstitü ve merkezlerle daha sıkı ilişkiler kurmamıza ön ayak olmuştur. Kırılma noktamızı fark etmemizi sağlamış, kendimizi geliştirecek adımlar atmamıza vesile olmuştur.